LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Asiantuntijalausunto

27.05.2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto: EU:n ajoneuvojen kiertotalousasetus

Asia: U 72/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ajoneuvojen suunnittelua koskevista kiertotalousvaatimuksista ja romuajoneuvojen jätehuollosta, asetusten (EU) 2018/858 ja 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivien 2000/53/EY ja 2005/64/EY kumoamisesta (ajoneuvojen kiertotalousasetus) koskeva jatkokirjelmä UJ 7/2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijaa kuultavaksi 28.5.2025 ja kirjallista asiantuntijalausuntoa.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa. Ympäristöministeriö on ehdotuksen vastuuministeriö, ja on ansiokkaasti osallistuttanut liikenne- ja viestintäministeriötä komission ehdotuksen työryhmäkäsittelyn valmisteluun.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy ehdotettuihin U-jatkokirjelmän kantoihin ja tuo esiin seuraavat huomiot asiantuntijalausuntona.

Yleisesti liikenne- ja viestintäministeriö totetaa, että asetusta on pidetty neuvotteluissa lähtökohtaisesti kannatettavana, mutta siihen on kohdistettu useita varauksia U-kirjelmän kantojen puitteissa liittyen muun muassa sääntelyn selkeyteen, kansalliseen liikkumavaraan ja hallinnolliseen taakkaan. Nyt useita aiempia huolenaiheita on neuvottelujen edetessä täsmennetty ja ratkaistu tai niihin on löydetty kompromisseja. Suomen kannalta keskeiset näkökohdat on huomioitu neuvotteluissa. Suomen kanta on joiltain osin kehittynyt neuvottelujen edetessä ja siksi U-jatkokirjelmä on tarpeellinen neuvottelujen loppuunviemiseksi.

U-jatkokirjelmässä täsmennetään kanta liittyen tarpeeseen selkeyttää romuajoneuvon määritelmää ja varmistaa kansallinen liikkumavara erityisesti niin sanottujen kulttuurisesti tai historiallisesti arvokkaiden ajoneuvojen osalta. Näin ollen asetuksen soveltamisessa voidaan huomioida liikkuva kulttuuriperintö ja ajoneuvoharrastuksen erityispiirteet niin omistajan vaihtuessa kuin kyseisten ajoneuvojen viennissä toisiin maihin. Liikenne- ja viestintäministeriö näkee myönteisenä, että vanhoihin ajoneuvoihin liittyvän harrastus-, kilpailu- ja liiketoiminan asemaa on vahvistettu neuvoston työryhmäkäsittelyssä.

Ajoneuvojen omistajanvaihtoa koskeviin vaatimuksiin on suhtauduttu varauksella erityisesti niiden epäselvyyksien ja mahdollisen hallinnollisen taakan vuoksi. U-kirjelmässä korostettiin, että menettelyt, joilla ajoneuvon omistajan tulisi osoittaa, ettei kyseessä ole romuajoneuvo, olivat puutteellisesti määriteltyjä ja saattoivat aiheuttaa kohtuutonta taakkaa. U-jatkokirjelmässä kanta on täsmentynyt ja valtioneuvosto tukee nyt sitä, että ajoneuvoa myyvän omistajan tulisi esittää ostajalle katsastustodistus tai muu arviointi osoitukseksi siitä, ettei ajoneuvo ole romuajoneuvo. Neuvoston työryhmätyönä syntyneessä kompromississa on kuitenkin huomioitu yksityishenkilöiden asema ja velvollisuutta ei sovellettaisi luonnollisten henkilöiden välisiin liikennekelpoisten ajoneuvojen omistajanvaihdoksiin ellei kauppa tapahdu etänä tai verkkoalustan kautta. U-jatkokirjeessa todetaan valtioneuvoston kantana: ”Valtioneuvosto katsoo, että asetuksen jatkovalmistelussa on tarpeen kiinnittää huomiota siihen, ettei ajoneuvojen omistajille, viranomaisille ja muille toimijoille aiheutuisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa.” Hallinnosta taakkaa tulisi erityisesti pyrkiä välttämään yksityisten henkilöiden välisissä omistajanvaihtotilanteissa. Tärkeää olisi saavuttaa riittävä kansallinen liikkumavara romuajoneuvon määrittelyyn ja omistajanvaihdoksiin liittyvissä säännöksissä.

Esa Aaltonen

Johtava asiantuntija,
Tieliikenne ja kuljetusketjut- yksikkö
Tieto- ja turvallisuusosasto